

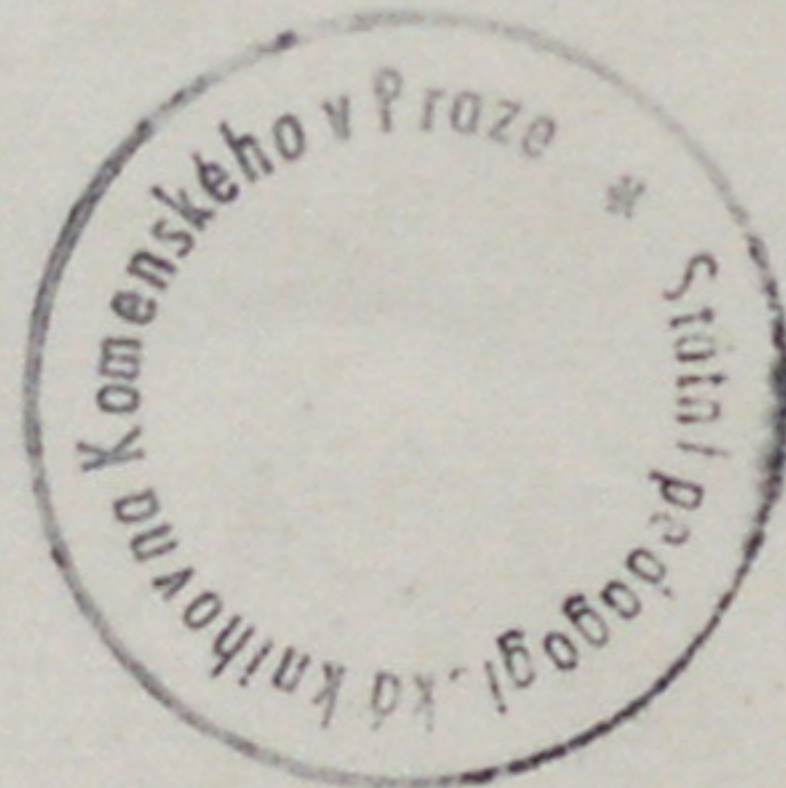
~~II. A. 38.~~ / 19.

K 100/21

52. PROGRAM PRVNÍHO ČES. GYMNASIA STÁTNÍHO V BRNĚ ZA ŠKOLNÍ ROK 1918-1919.

OBSAH:

Republika československá. Napsal Dr. Kameníček. 3	VII. Osnova učebná (předměty zá- vazné i nezávazné) 14
I. Sbor učitelský 5	VIII. Četba jazyková 14
II. Sbírký a pomůcky učebné . . 10	IX. Themata 14
III. Statistika 10 (21)	X. Učebnice na r. 1918/19 . . . 14
IV. Podpory (stipendia, fondy) . . 11	XI. Náboženské výkony 14
V. Školní zdravotnictví 12	XII. Zkoušky maturitní 14
VI. Z kroniky ústavu 13	XIII. Seznam žáků 16
	XIV. Oznámení na šk. r. 1919/20 . 20

V BRNĚ 1919.

TISKEM MORAVSKÉ AKCIOVÉ KNIHTISKÁRNÝ. — NÁKLADEM VLASTNÍM.

402430

52. PROGRAM

PRVNÍHO ČESKÉHO GYMNASIA

STÁTNÍHO V BRNĚ

≡≡≡ ZA ŠKOLNÍ ROK 1918—1919. ≡≡≡

=====

OBSAH:

Školní zprávy. Podává ředitel ústavu za přispění sboru.

V BRNĚ, 1919.

TISKEM MOR. AKCIOVÉ KNIHTISKÁRNÝ V BRNĚ. — NÁKLADEM VLASTNÍM.

TOMÁŠ G. MASARYK.

Dal národu svobodu a národ mu dal lásku.

Republika československá.

(Lístek naší mládeži školní.)

Dvacátý osmý říjen roku 1918 jest v dějinách českých dnem epochálním, neboť přinesl národu našemu vytouženou svobodu a volnost sebeurčení. Práce našich buditelů, politických vůdců, našich statečných obránců vlasti, vyspělost národa ve všech oborech lidského konání a světová situace politická přivedily tento památný den, který se zdál býti příliš vzdálen i nejhrolivějším vlastencům. Přišel nenadále, a národ pochopil stav okamžitě. V roce 1848 dlouho nerozuměl, co znamená ústavnost (konstituce), ale po sedmdesáti letech pochopil ihned podstatu slova „svoboda“. Byl zatím vyspěl a byl svobody úplně hoden, ba nemohl se jí dočkati po staletém útisku, jenž nebyl oprávněn v zemi, která leží v srdci Evropy. První český filosof na pražské universitě prohlásil za persekuce národa našeho: „Naroditi se Čechem není sice neštěstí, ale jest to malheur.“ Nyní máme příležitost ukázati světu, že jest malheurem nenaroditi se Čechem. Naše krásná, bohatá republika mohla by se státi zahradou, ba rájem Evropy a zlatá Praha městem přeslavným, jako jest městem překrásným... Vše záleží na nás, na naší zdatnosti a na tom, jak se chopíme díla — nikoli pouze jednotlivci, ale všichni. Co Čech, to pracovník, poctivý, nezištný a vytrvalý. Ovšem i politická a národní práce musí býti organisována. Není přípustno, aby každý v klamném pochopení občanské svobody dělal, co by chtěl, třeba v nejlepší snaze, aby prospěl vlasti. Jen účelná dělba práce zabezpečuje trvalý výsledek a znemožňuje tříštění sil. Neméně škodné jest přeceňování sebe, domýšlivost, závist a zvláště paušální znehodnocování těch, kteří jsou v čele správy státní. Každý pracuj poctivě a skromně tam, kam jest postaven osudem, a vol práci, které rozumí a která odpovídá jeho pohlaví, individualitě, vzdělání a věku. Na slovo „věk“ kladu důraz na tomto místě, neboť zde běží hlavně o Vás, milí studující. Jste tak šťastni, že dosažení plné svobody Vás zastihuje v mladém věku, tak že můžete jejího dobrodiní užívat téměř po celý život. Ale nesmíte býti jen „fruges consumere nati“ — zrozeni, abyste trhali plody — nýbrž musíte dáti republice do služeb vše, co máte nejlepšího, zvláště ducha svého a svůj důmysl, neboť jako budoucí sloupové národa přvezmete největší část odpovědnosti za úspěchy nebo neúspěchy její v dobách příštích. Naše drahá, mladá republika ukládá zvláště mládeži veliké povinnosti, žádajíc na ní, aby se všestranně vyzbrojila pro nejbližší dobu, kdy bude třeba trvale zabezpečiti její základy a chrániti ji proti všem nástrahám a úskalím, jež se na ni hrnou odevšad. Dosud zmítá sebou v moři bouřlivém, napohled jako bezbranná a malomocná lodička, ale opravdu vzdoruje statečně a dokazuje světu, že jest z dobrého staviva a že odolá. K Vám pak, drazí jinoši, upírá svůj zrak, abyste ji zabezpečili také pro budoucnost, o kterou Vy po přednosti se máte časem postarati. Buďte si toho plně vědomi a vykonejte skvěle přání její, využítkajte každé chvíle k všestrannému a hlubšímu vzdělání, naučte se kázni, osvojte si silnou vůli a otužte se pro život tak, abyste se nedali odstrašiti prvními nezdary, naopak, aby úkoly sebe těžší Vám byly jenom

vzpruhou k rozvinutí větší energie a vytrvalosti. „Etsi fractus illabatur orbis, impavidum ferient ruinae“ — nechať svět se zhroulí valem, statečný se nelekne — praví starý básník — a šťastný národ, který má takové občany. Zdar vlasti Vám musí býti nade všecko, vytkněte si smělé cíle a važte si svobody tak těžce získané nad jakýkoli zisk jiný. Národ český nesmí se jí vzdáti ani lehkomyšlně ani zbaběle, naopak v ní chce žiti nebo padne. To budiž pevným a nezvratným přesvědčením každého Čecha a zvláště každého českého studenta, neboť bude-li míti ošvobozený národ náš vždy zdárnou, ukázněnou, snaživou a umravnělou mládež jako pevný základ příštích pokolení, dovede se šťastně spravovati po věky věkův.

Kameníček.

VI. Z kroniky ústavu.

Zápis žáků do I. třídy na šk. rok 1918/19 se konal dne 28. června, 16. a 17. září 1918. Přijato 71 žáků řádných a 1 žačka — celkem 72. — Do všech tříd bylo zapsáno 448 žáků řádných, 23 žáček, 3 privatisté a 1 hospitantka — celkem 475 bez vojákův.

Zřízeno 6 poboček v třídách I.—VI., od Nového roku 1919 také v třídě VII. zřízena pobočka po návratu vojákův.

Dne 19. září bylo zahájeno vyučování v plném rozsahu. Počátkem škol. roku rozmohla se epidem. chřipka v ústavě tou měrou, že z učitelův ochuravělo 8 členů, žáků pak v některých třídách nezůstala zdráva ani polovice. Proto se z nařízení zemské šk. rady zastavilo vyučování od 13. října do 5. listopadu.

Dne 28. října 1918 prohlášena byla Národním výborem v Praze samostatnost československého státu. V Brně v českém obyvatelstvu veliké nadšení. Na ústavu vyvěšen slovanský prapor. Obrazy císařovy odstraněny z tříd. Dne 5. listopadu, když se žactvo opět sešlo do školy, bylo shromážděno v aule, kde ředitel vysvětlil mu význam samostatnosti československého státu a naznačil nové povinnosti, jež mu nastávají. Žáci zapěli radostně „Kde domov můj, Hej Slované“ a provolali slávu všem, kdož se zvláště zasloužili o svobodu národa.

V pamět bitvy bělohorské konány veliké studentské manifestace dne 8. listopadu ve dvoraně Besedního domu a na Náměstí svobody. Ráno o 1/2 9. hodině promluvil k žákům v aule prof. dr. M. Hynais řeč o významu bitvy bělohorské. Potom předneseny pěvecké sbory a recitovány případné básně. Ve dvoraně Besedního domu promluvil ke studentům a studentkám prof. P. Váša, před Bes. domem spisovatel J. Mahen a za Nár. výbor posl. Rouček, na náměstí Svobody posl. Votruba. Imposantní byl průvod studentstva od Bes. domu na náměstí Svobody. V čele šli zástupcové zem. škol. rady a ředitelé škol. Slavnost skončena po 12. hodině.

Dětský den byl v r. 1918 slaven 9. prosince. O 8. hod. promluvil k žákům v aule ředitel a udělil odměny za mravnost a pili na památku osamostatnění čes. národa Aloisi Hrubešovi z třídy IV. a) a Josefu Bartošovi z tř. VIII. Na prospěch Čes. z. komise vybráno K 1004.30.

Dne 11. prosince složili členové sboru za přítomnosti ředitelovy slavnostním způsobem slib československé republice.

Dne 2. února přijel do Brna ministr školství a nár. osvěty Gustav Habrman a o 1/2 11. hod. toho dne přijal ve slyšení ředitele středních škol brněnských.

Ředitel ústavu byl jmenován ministrem školství členem historického sboru při ministerstvu školství a členem komise pro přípravné práce ke zřízení duchovněné fakulty moravské university Masarykovy.

Narozeniny presidenta T. G. Masaryka dne 7. března oslaveny domácí akademií v aule od 10. do 12. hod. za řízení zat. prof. Jana Anděla. Program byl: 1. Hej Slované. — 2. Proslav ředitele. — 3. Sbor Kličkův. — Ballada o české hudbě. — 4. Recitace Neumannov; básně: Pozdrav presidentu Masarykovi. 5. Číslo houslové: J. S. Bach a) Andante, b) Gavotte e Rondo. — 6. Recitace Vajanského: Náděj. — 7. Sbor Bývalí Čechové. — 8. Recitace z Bezruče: Kdo na moje místo. 9. Kde domov můj.

Na oslavu památky narozenin J. A. Komenského konána dne 28. března 1919 v aule rovněž akademie pěvecká, hudební a recitační, při níž o významu Komenského promluvil prof. Bohumír Bradáč.

Za dnů 23. a 30. března konány sbírky na čes. Červený kříž, jež vynesly K 787.42.

Stromová slavnost konána 14. dubna 1919. O 12. hodině po dopoledním vyučování shromáždili se žáci na dvoře ústavním, kde k nim promluvil prof. Dr. Jan Macků, a po jeho řeči zasazena „lípa svobody“ za kmotrovství žačky VIII. tř. Milady Fleischerové a žáka VII. a) tř. Josefa Šafaříka. Žáci zapěli několik vlasteneckých písní.

Dne 9. května promluvil po dopol. vyučování k žákům v aule p. MUDr. Vladimír Kubeš z Král. Pole o abstinentismu a uspořádal na chodbě ústavu malou výstavu, jak zhoubně působí na člověka alkohol. Na ústavě utvořil se kroužek studujících, kteří si vzali za úkol propagovati myšlenky proti alkoholismu.

Někteří žáci utvořili kroužek skautů, jiní se účastnili za dnů 24. a 25. května šermířského turnaje v Praze a uspořádali si za vedení profesora Fr. Majdy vlastní závod šermířský na dvoře ústavu dne 18. května. — Závod v plavání konány 1. června o 11. hod. v Karliných lázních. Výsledky jsou zaznamenány v oddíle „Zdravotnictví a sport.“

Dne 12. května počil ústav návštěvou z. doz. Dr. Jan Mayer a pobyl v třídách III. b, IV. a a VII. a při vyučování.

První pololetí bylo ukončeno 14. února, druhé pololetí 28. června 1919.

Organisace žakovská plnila kulturní program řádně. Účastnila se s ostatními organisacemi stud. střed. škol brněnských různých akcí dobročinných. Kázeň povznášeti nebylo ani potřebí. Žakovské soudy v jednotlivých třídách a hlavní soud celého ústavu neměly příležitost srovnávat žádné spory. Organisace přispívala podstatně ku zvýšení vědecké úrovně. Žáci si uspořádali zvl. čítárnu a učili se ruštině za vedení p. Dajničenk a, rodilého Rusa a kand. profesury.

Dne 23. dubna ředitel vysvětlil všem žákům v aule zatímní školní řád za přítomnosti celého sboru učitelského, aby také po té stránce nastalo úplně jasno.

Zatímní prof. Jan Anděl řídil pěvecký a hudební kroužek žakovský.

Od 18. listopadu počalo České srdce v bývalé vojenské kuchyni na dvoře ústavu vařiti obědy pro 80 žáků brněnských středních škol za vedení prof. Ign. Vališe. Bylo to opravdové dobrodíní pro chudé české žáky.

Na prospěch zemské komise pro ochranu dítek po legionářích vy-

bráno na ústavě	K 1004.30
Na český Červený kříž uč. sbor a žáci	„ 787.42
Na vdovský a sirotčí fond	„ 66.—
Prázdninová sbírka na prospěch Brandla vynesla	„ 1693.60

VII. Osnova učebná.

Vyučovalo se dle nové učebné osnovy pro gymnasia se všemi pozdějšími dodatky. Jazyk německý byl povinný v třídách I.—VI. Náboženství českobratrskému se vyučovalo ve 2 odd. po 2 hod. týdně dle obvyklého rozvrhu

Z předmětů nepovinných se vyučovalo zpěvu, těsnopisu, frančině, deskriptivní geometrii, šermu, plování a do Nového roku 1919 také střelbě. Viz statist. přehled.

Přehled hodín předmětův obligátních a rel. obligátních jako ve školním roce 1917/18. — Pouze od 8. ledna 1919 do 3. března se nevyučovalo kreslení a krasopisu, poněvadž profesor Jiří Hnátek byl povolán ke službě v min. pro veřejnou péči. — Od 3. března se vyučovalo ve všech třídách nižšího gymnasia po 2 hod. týdně i s krasopisem. — Od 8. ledna do 3. března se vyučovalo tělocviku v tř. VII. a, b a VIII. po 1 hod. týdně pro tělesnou slabost prof. Fr. Majdy, od 3. března pak ve všech třídách plným počtem.

VIII. a IX. Četba a themata

budou přiloženy k výroční zprávě za školní rok 1918/19.

X. Učebnice

zůstaly na školní rok 1919/20 nezměněny. Nové texty pro jazyk český, německý, latinský a řecký oznámí pp. prof. žákům počátkem šk. roku 1919/20. Seznamy učebnic mají brněnští knihkupci čeští.

XI. Náboženské výkony

konány jako za jiných let — od Nového roku 1919 dobrovolně.

XII. Zkoušky dospělosti.

1. Dodatek ke školnímu roku 1917—1918.

Na základě vyn. min. vyučování ze dne 8. října 1914, č. 2988, a ostatních podobných vyneseni konali ještě ve šk. roku 1917/18 v mimořádných lhůtách zkoušky dospělosti od první polovice června (Viz šk. zprávu 1917/18):